

งานวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภายหลังจากได้รับมอบอำนาจจากทบวงมหาวิทยาลัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ วิเคราะห์ปัญหา และข้อเสนอแนะของการดำเนินงานด้านหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภายหลังจากได้รับมอบอำนาจจากทบวงมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยรองคณบดีฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ หัวหน้าภาควิชา รองหัวหน้าภาควิชา ประธานบริหารหลักสูตรประจำสาขาวิชา อาจารย์ นักวิชาการศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านหลักสูตร จำนวน 129 ราย ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่และร้อยละ และรวบรวมข้อมูลสถิติการเสนอหลักสูตรใหม่และหลักสูตรปรับปรุงจากกองบริการการศึกษาและบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภายหลังจากได้รับมอบอำนาจจากทบวงมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 ถึง พ.ศ. 2544 ในระดับปริญญาตรี มีหลักสูตรเปิดใหม่จำนวน 14 สาขาวิชา มีการปรับปรุงหลักสูตรมาก จำนวน 55 สาขาวิชา และมีการปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย จำนวน 237 สาขาวิชา ในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีหลักสูตรเปิดใหม่จำนวน 13 สาขาวิชา มีการปรับปรุงหลักสูตรมาก จำนวน 7 สาขาวิชา และมีการปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย จำนวน 1 สาขาวิชา ในระดับปริญญาโท มีหลักสูตรเปิดใหม่จำนวน 52 สาขาวิชา มีการปรับปรุงหลักสูตรมาก จำนวน 67 สาขาวิชา และมีการปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย จำนวน 24 สาขาวิชา ในระดับปริญญาเอก มีหลักสูตรเปิดใหม่จำนวน 19 สาขาวิชา มีการปรับปรุงหลักสูตรมาก จำนวน 15 สาขาวิชา และมีการปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย จำนวน 1 สาขาวิชา

2. การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพของหลักสูตร พบว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานตามแนวทางที่มหาวิทยาลัยกำหนด ได้แก่ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักศึกษาศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยวิธีการที่หลากหลาย มีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของสังคม มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณาจารย์ นักศึกษา และภาคเอกชน มีการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาและนายจ้าง ผู้ประกอบการ มีการควบคุมมาตรฐานคุณภาพ โดยการจัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับภายในคณะ มหาวิทยาลัย และทบวงมหาวิทยาลัย การกำหนดคุณสมบัติของอาจารย์และการประเมินการสอนของอาจารย์ และมีการจัดทำรายงานประจำปี รายงานการศึกษาตนเอง และแผนการสอน

3. ปัญหาที่พบในการดำเนินงานด้านหลักสูตรมีดังนี้

3.1 ความร่วมมือของคณาจารย์พบว่า ยังไม่เต็มที่เท่าที่ควร เนื่องจากอาจารย์บางส่วนมีภาระงานสอนมาก จึงให้ความสำคัญกับงานด้านหลักสูตรน้อย และยังขาดความรู้ความเข้าใจในงานประกันคุณภาพการศึกษาในด้านหลักสูตรอย่างเพียงพอ

3.2 งบประมาณยังไม่เพียงพอ ทำให้ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการดำเนินงาน ได้แก่ ตำรา วารสาร คอมพิวเตอร์ ระบบการให้บริการ Internet ตลอดจนค่าใช้จ่ายสำหรับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการเดินทางมาร่วมประชุม และค่าใช้จ่ายในการจัดทำรายงานประจำปี

3.3 นักศึกษาขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากมีปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษ และจำนวนนักศึกษาที่ไม่สัมพันธ์กับจำนวนอาจารย์

3.4 ระบบงานของมหาวิทยาลัยและเงื่อนไข กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ มีส่วนทำให้การดำเนินงานด้านหลักสูตรล่าช้า ได้แก่ การที่มีคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรหลายชุดซึ่งแต่ละชุดมีข้อท้วงติงทำให้ต้องแก้ไขเอกสารหลักสูตรอยู่ตลอดเวลา และหัวข้อต่างๆ ที่กำหนดในเอกสารเสนอหลักสูตรในบางหัวข้อมีความยากมากในการได้มาซึ่งข้อมูล เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน การวิเคราะห์ความพร้อม ความคุ้มค่า และความคุ้มค่าในการเปิดสอนหลักสูตรใหม่ เป็นต้น

4. ความคิดเห็นต่อการจัดทำเอกสารในการดำเนินงานขอเปิดหลักสูตรใหม่และปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา มีความเหมาะสมในระดับมากถึงปานกลาง โดยมีความเห็นว่ามีหัวข้อมากเกินไป ควรพิจารณาปรับปรุงบางหัวข้อ ซึ่งสมควรตัดออกได้เพราะเป็นไปตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยอยู่แล้ว

5. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านหลักสูตร มีดังนี้

5.1 ควรปรับปรุงบทบาทของคณะกรรมการวิชาการมหาวิทยาลัยเป็นสภาวิชาการ รวมทั้งต้องมีผู้รับผิดชอบที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ ดูแล ติดตามการพัฒนาหลักสูตรทั้งในระดับภาควิชา คณะ และมหาวิทยาลัยอย่างเพียงพอ โดยต้องมีความรู้ความสามารถ และมีความแม่นยำในกฎเกณฑ์ ระเบียบ และข้อปฏิบัติต่างๆ และการทำงานสามารถคิดเป็นภาระงานได้ กรณีที่เป็นอาจารย์

5.2 มหาวิทยาลัยต้องจัดทำคู่มือการเสนอหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน และการปรับปรุงแก้ไขเงื่อนไขกฎเกณฑ์ต่างๆ ต้องแจ้งให้ทุกคณะทราบด้วย

5.3 การแก้ไขปัญหาเรื่องเอกสาร ควรปฏิรูปวิธีการและขั้นตอนการจัดทำเอกสาร โดยระบุเฉพาะหัวข้อที่สำคัญเท่านั้น ควรจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูป โดยจัดเป็นรูปแบบมาตรฐาน (template) ส่งให้ทุกคณะบรรจุข้อมูลส่งกลับมายังมหาวิทยาลัย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับทุกคณะ การจัดทำเอกสารหลักสูตรควรทำเฉพาะภาษาอังกฤษ เพื่อให้คนไทยและชาวต่างชาติเข้าใจได้ ทำให้ประหยัดเวลา วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากร